

SAMMENFATNING

Godt på vej men ikke i mål

Status på klimahandling og omstillingen i kommunerne

Indledning, konklusioner og anbefalinger

Danmark er et globalt foregangsland inden for kommunal klimahandling. Alle landets kommuner har i dag ambitiøse klimahandlingsplaner og arbejder målrettet på at omsætte dem til lokal handling. Planerne er dynamiske værktøjer, der løbende opdateres for at indarbejde den nyeste viden, tilpasse dem til ændrede rammevilkår og lovgivning samt for at fastholde et højt ambitionsniveau.

Dette fortløbende arbejde understøttes af [Klimaalliancen](#), som udgør en stærk og ambitiøs national platform for kommunal klimahandling. Initiativet er unikt i en global kontekst og tjener som stor inspiration for klimaaktører verden over.

Dette notat sammenfatter status på de danske kommuners klimaarbejde med det formål at understøtte og accelerere indsatsen. Den kommunale klimaomstilling er aktuelt kendetegnet ved to afgørende forhold:

- **En tydelig fremdrift i klimahandlingen:** Kommunerne er i fuld gang med at revidere deres klimahandlingsplaner, og de første syv opdaterede planer udviser skærpede ambitioner. Samtidig pågår implementeringen af mere end 1.000 konkrete tiltag, og kommunerne opruster løbende bemandingen i deres klimasekretariater.
- **Et utilstrækkeligt tempo i omstillingen:** Generelt forløber omstillingen endnu ikke hurtigt nok til at indfri de nationale og kommunale ambitioner for 2030. Selvom der ses stor fremdrift på visse områder, er udviklingen meget uensartet på tværs af sektorer. Flere indsatsområder hæmmes af komplekse barrierer, der kræver ændrede nationale rammevilkår, ny teknologisk udvikling og et tættere samarbejde med borgere og erhvervsliv.

For at accelerere omstillingen og realisere klimamålene er der behov for en styrket og målrettet indsats. På baggrund af statusrapportens analyser præsenteres her **fem centrale anbefalinger til kommunale beslutningstagere**:

1. **Få klima ind i den økonomiske styring:** Sikr et tæt samarbejde med økonomiudvalg, så klimahensyn og CO₂-effekter systematisk indarbejdes i kommunens formelle økonomiske beslutninger, herunder budgetprocesser, indkøb og politiske sagsfremstillinger.
2. **Synliggør merværdierne for at styrke det politiske ejerskab:** Synliggør for beslutningstagere og offentligheden hvordan klimaindsatsen ikke kun handler om CO₂-reduktion, men bidrager positivt til energisikkerhed, sundhed, erhvervsudvikling, natur og skabelsen af attraktive lokalsamfund.
3. **Udvid klimatilpasningen til en bredere risikodagsorden:** Afsæt midler og ressourcer til at kortlægge risici forbundet med bl.a. hedeølger, tørke og sammenfaldende hændelser. Opstil samtidig konkrete, målbare målsætninger for den fysiske beskyttelse af borgere og kritisk infrastruktur.
4. **Arbejd med strukturelle forandringer i transport og byggeri:** Der er behov for strukturelle forandringer. Fokusér den fysiske planlægning på fortætning frem for spredt nybyggeri for at reducere transport- og ressourcebehovet. Før dertil en mobilitetspolitik som aktivt fremmer gang, cykling og kollektiv trafik, fx gennem parkeringspolitik, udformning af vejarealer, signaler og hastigheder.
5. **Skab lokal opbakning gennem stærke partnerskaber:** Omstillingen kræver bred accept og aktiv deltagelse fra borgere, erhvervsliv, forsyningsselskaber og andre lokale aktører. Sørg for at indarbejde en tidlig dialog og tværgående samarbejder i planlægningen af hvordan klimaplanernes ambitioner skal indfries.

Denne sammenfatning giver et overblik over hovedkonklusionerne i statusrapporten. For en dybere indsigt henvises der til de detaljerede analyser i den fulde rapport samt de tilknyttede dashboards og bilag.

Relevante dokumenter

[Statusrapporten](#)

med bilag med overblik over væsentlige ændringer i rammevilkår og lovgivning

Dashboards for hhv. [drivhusgasreduktion](#) og for [klimatilpasning](#)

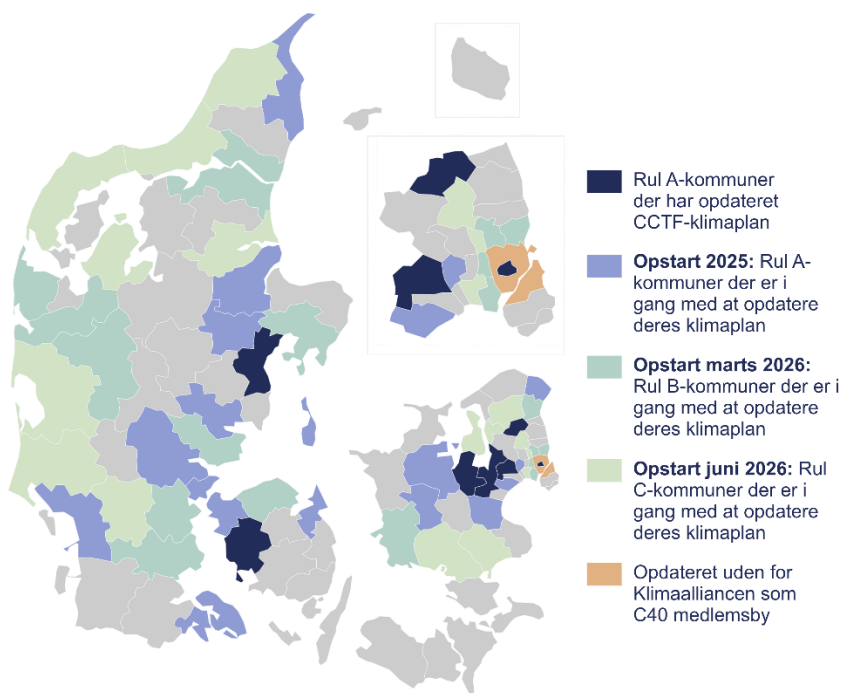

Status på kommunernes klimahandlingsplaner

Kommunernes klimahandlingsplaner udgør fundamentet for den lokale klimaindsats og er et centralt redskab til at omsætte klimamål til konkrete handlinger.

Årets status viser, at kommunerne er godt i gang med denne udvikling. De har taget hul på næste generation af klimahandlingsplaner, som igennem Klimaalliancen recertificeres iht. C40s opdaterede rammeværk Cities Climate Transition Framework (CCTF), og pr. medio 2026 har syv kommuner fået godkendt deres reviderede planer, mens 47 kommuner er i gang med opdateringsprocessen.

I de første reviderede CCTF-klimaplaner ses en udvikling mod skærpede ambitioner og et styrket fokus på implementering. Den mest markante ændring er, at et flertal af de kommuner, der har opdateret deres planer, har fremrykket deres målår for fuld klimaneutralitet fra 2050 til enten 2045 eller i nogle tilfælde 2030. Samtidig har flere kommuner skærpet deres delmål for 2030, og planernes målsætninger indeholder nu i højere grad også klimatilpasning og reduktion af de forbrugsbaserede udledninger.

Status over kommuners revision af klimahandlingsplaner efter C40's Cities Climate Transition Framework (CCTF): færdiggjorte og igangværende pr. august 2026.

Hvor klimatiltag i de første DK2020-klimaplaner i høj grad byggede på at kommunen anvendte sin rolle som myndighed, fx gennem planlægning for fjernvarme og ladestandere, viser de syv første reviderede klimaplaner en bevægelse mod, at kommunerne i stigende grad har fokus på partnerskaber og at drive omstillingen gennem samarbejder, såvel som gennem egen drift og indkøb, fx ved krav til egne byggerier.

Der ses samtidig en tendens i ændret fokus i klimatiltagene. I transportindsatsen er det skiftet fra at have størst fokus på elektrificering til nu i højere grad at inkludere tiltag om at fremme cyklisme, kollektiv trafik og alternativer til privatbilen. Samtidig fylder både forbrugsbaserede udledninger, byggeri og arealomlægning mere, mens skovrejsning og lavbundslande fortsat er centrale indsatsområder gennem opfølgning på den grønne trepartsaftale. Det ses også at klimatilpasning integreres i stigende grad i klimaplanerne, og selvom risici som regn, skybrud og stormflod fortsat dominerer, arbejder flere kommuner mod en bredere klimatilpasningsdagsorden, herunder bl.a. grundvand, tørke, varme- og hedebløjer.

Status på organisering, forankring og ressourcer til klimaindsatsen

I takt med at kommunernes klimaindsats skifter fra planlægning til konkret implementering, stilles der skærpede krav til organisering, ledelse og ressourcer. Selvom kommunerne bredt set har opbygget et solidt organisatorisk fundament, hæmmes fremdriften af en række strukturelle og organisatoriske udfordringer. Skal det lykkes at omsætte klimaplanerne til konkrete resultater, kræver det langsigtede ressourcer og opmærksomhed på nedenstående udfordringer.

For det første er der behov for **fokus på at fastholde de nødvendige medarbejderressourcer**. Mens det samlede antal årsværk til klimaarbejdet stiger, er der stor forskel på tværs af landet. Landets fire største kommuner råder i gennemsnit over 27 årsværk til reduktionsindsatsen, hvorimod flere mindre kommuner slet ikke har dedikerede årsværk til opgaven. Samtidig finansieres det daglige klimaarbejde ofte af små, kortsigtede puljer på 1-5 mio. kr. årligt, hvilket gør selve implementeringen sårbar og understreger behovet for langsigtede rammer.

Dertil hæmmes fremdriften af en **manglende forankring i de centrale økonomiske beslutningsprocesser**. Klimaet er fortsat utilstrækkeligt indtænkt i den kommunale økonomistyring. Blot 6 % af kommunerne har integreret klimahensyn fuldt ud i budgetprocessen, og andelen af kommuner, hvor økonomiforvaltningen er aktivt involveret i klimahandlingsplanen, er faldet markant fra 55 % i 2024 til blot 24 % i 2025.

Kigger man på tværs af kommunerne, ses desuden en **underprioritering af at arbejde strategisk med klimatilpasning sammenlignet med drivhusgasreduktion**. Klimatilpasning er typisk mere snævert forankret i kommunerne og drevet af lovkrav i bl.a. planloven og EU's oversvømmelsesdirektiv. Modsat er arbejdet med drivhusgasreduktion frivilligt og typisk spredt ud over flere fagområder, end for klimatilpasningsarbejdet, hvilket samtidig gør reduktionsindsatsen langt mere afhængig af lokale, politiske prioriteringer. Dette har paradoksalt nok oftere ført til en stærk central organisering og bredere forankring af arbejdet med reduktion. Mens 40 % af kommunerne har en medarbejder ansat primært til drivhusgasreduktion, gælder det kun 24 % for klimatilpasning, hvor opgaven oftere klares af medarbejdere med andre kerneopgaver. Samtidig mangler hele 16 % af kommunerne en dedikeret projektleder eller koordinator til tilpasningsdelen.

Endelig er **forankringen i den bredere kommuneplanlægning** afgørende for at fastholde momentum. Oplevelsen af høj politisk opbakning blandt klimaplanlæggerne er faldet fra knap 80 % i 2022 til omkring 50 % i 2025. Dette kan blandt andet skyldes, at klimadagsordenen i stigende grad presses af andre store samfunds dagsordener som sikkerhed og økonomi. For at modstå dette pres og sikre, at klimaplanerne bliver til virkelighed, er det nødvendigt i højere grad at indarbejde klimamålene i sektor- og kommuneplaner og koble realisering af klimamålene til andre politiske dagsordener.

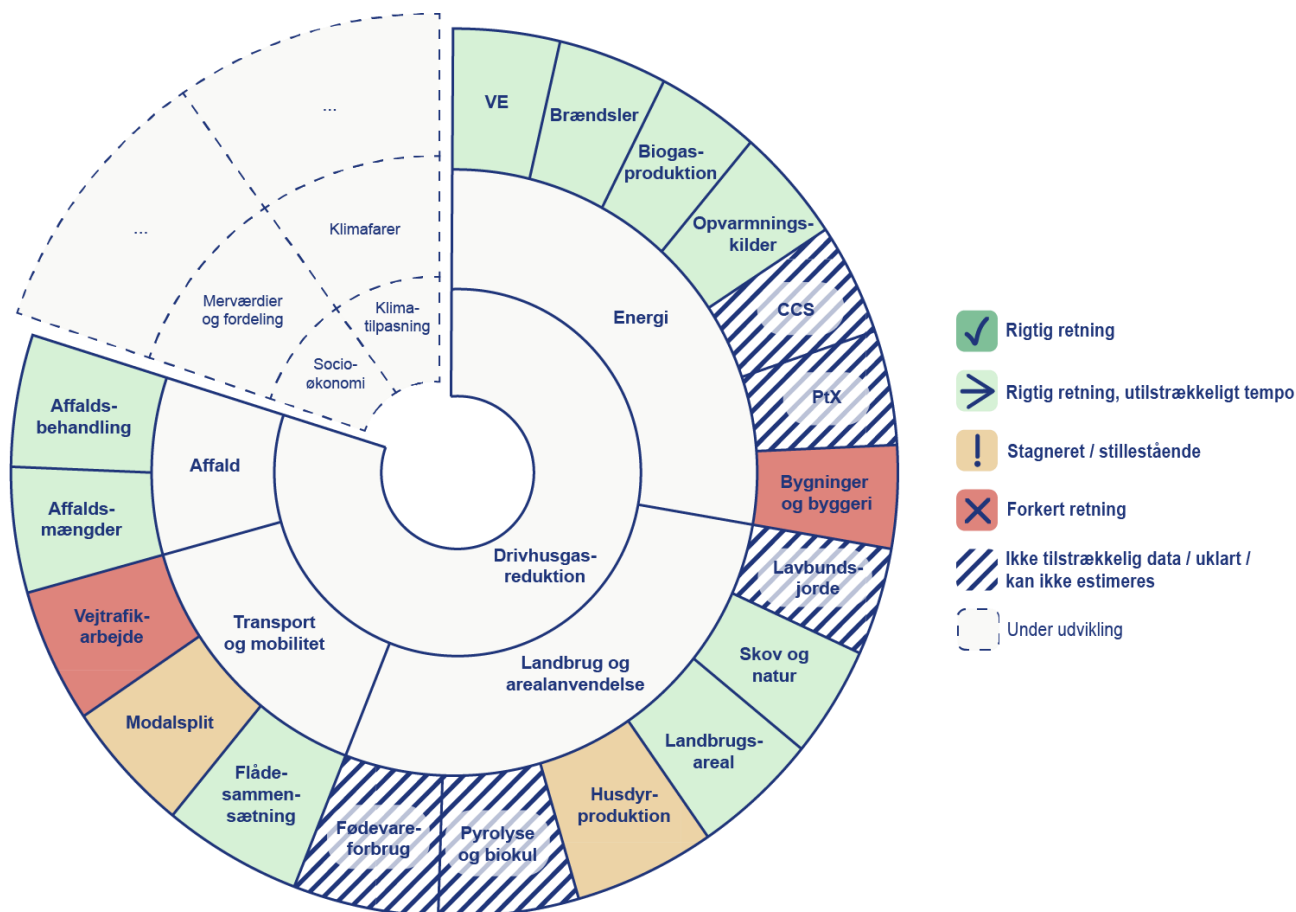
Anbefalinger til kommunerne vedr. organisering og koordinering af klimaindsatsen

- **Fasthold og udbyg langsigtede medarbejderressourcer.** Kommunerne bør sikre de nødvendige, langsigtede personaleressourcer og organisatoriske rammer, som selve implementeringen af klimaplanerne kræver.
- **Integrér klima i økonomistyringen.** Samarbejdet med økonomiforvaltningen skal styrkes markant, så klimahensyn institutionaliseres som en fast præmis i budgetlægningen.
- **Styrk organiseringen af klimatilpasningsarbejdet.** Området bør forankres gennem dedikeret ansvar og faste, tværgående strukturer – f.eks. ved at udpege en central koordinator eller integrere tilpasningen i eksisterende klimasekretariater.
- **Kobl klimaplaner til den øvrige planlægning.** Klimahandlingsplanerne skal i højere grad integreres direkte i kommuneplaner, sektorplaner og strategiske styringsdokumenter for at sikre sammenhæng og langsigtet politisk opbakning.

Status på drivhusgasreduktion

Kommunernes klimahandling og den faktiske omstilling ude i kommunerne følges gennem en række indikatorer, der belyser udviklingen inden for energisektoren, transportsektoren samt landbrug og arealanvendelse. Overordnet vurderes omstillingen at bevæge sig i den rigtige retning, men tempoet er fortsat utilstrækkeligt til at nå de nationale og lokale klimamål. Udviklingen varierer betydeligt mellem sektorerne og påvirkes samtidig af forhold uden for kommunernes direkte kontrol. Udviklingen er sammenfattet i indikatorhjulet nedenfor, og data for de enkelte elementer kan udforskes i det tilhørende [dashboard](#).

Indikatorhjulet for drivhusgasreduktion, med vurderinger af status på fremdriften i udvalgte indsatsområder.

Energi

Status på kommunernes energitiltag

På energiområdet har 70 kommuner indrapporteret 404 igangsatte tiltag til spørgeskemaundersøgelsen *Kommunernes årlige klimastatus*, der i gennemsnit er knap 50 % implementeret. Kommunerne arbejder bredt med energiomstillingen gennem udbygning af vedvarende energi, varmeplanlægning, udfasning af olie- og gasfyr, energibesparelser samt samarbejde med forsyningsselskaber, virksomheder og borgere. Sammenlignet med sidste års *klimastatus* er billedet overordnet stabilt, idet de samme centrale indsatsområder fortsat dominerer de igangsatte tiltag.

Analysen af de syv reviderede CCTF-klimahandlingsplaner peger på en lille udvikling i den strategiske retning. Der lægges nu større vægt på energieffektivisering af bygninger, elektrificering og udviklingen af et robust og fleksibelt energisystem end i DK2020-klimaplanerne.

Status på omstillingen af energi

Energisektoren er fortsat den sektor, hvor omstillingen er længst fremme. Udbygningen af solenergi fortsætter med høj hastighed, og udfasningen af individuelle oliefyr skrider frem. Udviklingen er dog ikke entydigt positiv. Udbygningen af landvind er stort set gået i stå, og flere fjernvarmeprojekter er blevet forsinket eller revurderet som følge af ændrede økonomiske forudsætninger. For bygninger og byggeri vurderes udviklingen at gå i den forkerte retning særligt pga. et stigende boligareal, hvilket understreger behovet for en styrket indsats over for udviklingen i boligstørrelser, energirenoveringer og reduktion af byggeriets klimaaftryk.

Oplevede udfordringer og barrierer

Kommunernes egne vurderinger viser, at de største barrierer for energiomstillingen i stigende grad ligger uden for deres direkte kontrol. Herunder fremhæves manglende kapacitet i elnettet, usikkerhed om nationale rammevilkår og støtteordninger samt ændrede økonomiske vilkår for fjernvarmeprojekter som væsentlige udfordringer. Samtidig peger kommunerne på, at lokal modstand mod vedvarende energianlæg og vanskeligheder med at skabe lokal opbakning kan forsinke projekter betydeligt. På bygningsområdet opleves høje anlægsomkostninger, manglende incitamenter til energirenovering og begrænsede muligheder for at påvirke private investeringer som centrale barrierer.

Anbefalinger til kommunernes arbejde med omstilling af energisektoren

- **Fasthold momentum i varmeomstillingen med klare zoner.** Sæt tydelige skel mellem fjernvarmeområder og individuelle løsninger for at fjerne usikkerhed hos borgere og virksomheder. Fremskynd udrulningen af godkendte fjernvarmeprojekter for at holde farten i gasudfasningen.
- **Undgå uhensigtsmæssig lock-in af biomasse og biogas.** Reservér biogas og biomasse til "hard to abate"-sektorer (fx højtemperaturindustri), hvor direkte elektrificering er vanskelig og gerne hvor det er muligt at indfange og lagre kulstoffet permanent med CCS. Synliggør klimapåvirkningen fra de biogene udledninger i beslutningsprocesserne og planlæg ud fra priser, der tager højde for kulstoffab i skove og marker. Arbejd for elektrificering af varmeproduktionen via ejerskabet af forsyningsselskaber. Understøt indsatser, der bidrager til at nedbringe metantab fra biogasanlæg.
- **Sammentænk udbygning af VE, infrastruktur og lokal accept.** Udbygning af sol, vind, batterier, CCS, PtX og store datacentre skal tænkes systematisk sammen med elnetkapacitet, fjernvarme, vandressourcer og arealkrav for at undgå flaskehalse og udnytte synergier ved systemintegration. Inddrag lokalsamfundet tidligt og anvend nye modeller for økonomisk kompensation og konkret inddragelse for at sikre folkelig opbakning til projekterne.
- **Undgå CO₂-fangst (CCS) som en lokal sovepude.** Prioritér altid direkte CO₂-reduktioner og energieffektivisering i det daglige arbejde, så arbejdet med fremtidige fangstteknologier ikke forsinkes den faktiske klimahandling her og nu.
- **Begræns væksten i bygningsarealet og planlæg efter faktiske behov.** Grib fat om bygningernes udledninger ved aktivt at reducere behovet for nye kvadratmeter gennem fortætning og optimeret udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse frem for spredt nybyggeri. Afstem fremtidige boligudlæg med befolkningsfremskrivninger og eksisterende tomgang, så der ikke bygges overflødigt.
- **Gå foran med bæredygtighedskrav i egne byggeudbud.** Sæt retningen på markedet i de kommunale anlægsprojekter med krav i de offentlig/private udbud. Kræv fokus på genanvendelse, materialevalg med lave LCA-profiler, fleksibilitet og lang levetid på byggeriet.
- **Accelerér den kommunale energiledelse og intern fossil udfasning.** Arbejd strategisk og systematisk med energimærker, energiledelse og renoveringsplaner for at indfri skærpede EU-krav til den offentlige bygningsmasse. Lav samtidig en konkret plan for den fuldstændige udfasning af eventuelle resterende fossile brændsler i kommunens egen drift.
- **Indarbejd fremtidens klimasikring i lokalplanerne for byggeri.** Sikr at fremtidige investeringer i byggeri er robuste ved konsekvent at indarbejde fremtidens klimarisici – herunder skybrud, stormflod, stigende grundvand og overophedning – i lokalplanerne for både renovering og nybyggeri.

Transport

Status på kommunernes transporttiltag

På transportområdet har 61 kommuner igangsat 210 tiltag der i gennemsnit er 51 % gennemført. Sammenlignet med sidste års indrapportering til spørgeskemaundersøgelsen *Kommunernes årlige klimastatus* er der sket en stigning i antallet af prioriterede transporttiltag, særligt inden for cykelfremme. Kommunerne har desuden for første gang indberettet konkrete tiltag, der skal begrænse biltrafikken og reducere transportbehovet.

De igangsatte tiltag er dog fortsat domineret af indsatser, der fremmer elbiler og ladeinfrastruktur, mens strukturelle greb til at reducere transportbehovet eller flytte trafikanter fra bil til cykel og kollektiv transport fortsat fylder relativt lidt. Analysen af de syv reviderede CCTF-klimahandlingsplaner peger dog på en strategisk forskydning, hvor fokus flyttes fra elektrificering mod flere indsatser for overflytning mellem transportformer med øget vægt på cyklisme, kollektiv trafik og bilfrie løsninger.

Status på omstillingen af transport

Omstillingen i transportsektoren bevæger sig i den rigtige retning, men i et utilstrækkeligt tempo. Den drives primært af en hurtig elektrificering af personbiler, hvor elbiler udgjorde 68 % af nyregistreringerne i 2025. Elbiler udgjorde pr. december 2025 17 % af den samlede personbilbestand, mens den tunge transport (last- og varebiler) halter bagefter med kun ca. 5-6 % på el.

De teknologiske fremskridt modvirkes dog af, at vejtrafikken stiger støt og mange steder har indhentet niveauet fra før Covid-19. Samtidig har borgernes transportvaner ikke ændret sig nævneværdigt, og fordelingen mellem transportformer er den samme. Privatbilen er fortsat dominerende. Mens togtrafikken er stabiliseret, oplever busdriften faldende passagertal, og cykeltrafikken er overordnet stagneret trods løbende investeringer i infrastruktur. Transportsektorens reduktioner skyldes dermed primært udskiftning til elbiler frem for et fald i det samlede trafikomfang eller at borgerne vælger andre transportformer.

Oplevede udfordringer og barrierer

Kommunernes arbejde med transportsektoren er præget af komplekse barrierer. Finansiering udgør den største hindring (33 %), og særligt omstillingen af den tunge transport har været hæmmet af høje meromkostninger på 200 % eller mere, sammenlignet med fossile alternativer, og af manglende teknologisk modenhed, især hvad angår specialkøretøjer. For ladeinfrastruktur er begrænset elnetkapacitet og tunge udbudsprocesser væsentlige flaskehalse i implementeringen. Både transportinfrastruktur og udbud af kollektiv transport kræver betydelige kommunale investeringer, der kan være vanskelige at finde ressourcer til, når de skal afvejes mod andre vigtige dagsordener. Dertil hæmmes omstillingen af at kommunerne har begrænsede handlemuligheder i forhold til områder som køretøjsteknologi, afgifter, hastigheder og baneinfrastruktur. Endelig udgør borgernes fastlåste transportvaner og lokale modstand mod restriktioner for bilister en fundamental barriere for at skabe de nødvendige adfærdsændringer mod mere klimavenlig mobilitet.

Anbefalinger til kommunernes arbejde med omstilling af transportsektoren

- **Fra elektrificering til adfærdsgreb.** Suppler udrulningen af elbiler med strukturelle greb der bremser trafikvæksten. Priorité tættre byudvikling, stram parkeringspolitik og bedre byrum til cykler og gang.
- **Investér i mobilitetshubs.** Etabler integrerede knudepunkter for delebiler, cykler og kollektiv transport ved stationer og i oplandet for at reducere behovet for bil nummer to.
- **Priorité cykelstier frem for nye veje.** Vægt ressourceeffektiv cykelinfrastruktur højt i budgetterne, og begræns nye, anlægstunge vejanlæg, der genererer mere biltrafik.
- **Udrul ladeinfrastruktur strategisk.** Understøt ladepladser ved etageboliger og støt op om elektrificeringen af den tunge transport.
- **Vurdér afledte effekter og social balance.** Tag stilling til det ønskede omfang af biltrafik og parkering, med afsæt i kommunens lokale betingelser. Vurdér de sociale konsekvenser af nulemissionszoner, og sikr reelle grønne alternativer for økonomisk svage grupper.
- **Brug kommunens indkøbskraft.** Stil konsekvente grønne krav til drivmidler i kommunens egne indkøb, renovationskøretøjer, entreprenørmaskiner og busudbud.
- **Formalisér det tværkommunale samarbejde.** Koordinér mobilitetsplaner og pendlervaner på tværs af kommunegrænser for at skabe sammenhængende transportsystemer.

Landbrug og arealanvendelse

Kommunernes landbrugs- og arealtiltag

Kommunerne har igangsat 169 tiltag på landbrugs- og arealområdet, som i gennemsnit er 38 % implementeret. Indsatsen er fortsat domineret af udtagning af lavbundsjord og skovrejsning, hvor kommunen primært agerer som facilitator gennem partnerskaber og samarbejde. Analysen af de syv reviderede CCTF-klimahandlingsplaner peger samtidig på et øget strategisk fokus på skovrejsning, ekstensivering og arealomlægning sammenlignet med DK2020-klimaplanerne, hvilket afspejler den stigende betydning af den grønne arealomstilling og implementeringen af Den Grønne Trepert.

Status på omstillingen af landbrug og areal

Omstillingen inden for landbrug og arealanvendelse er i gang, men det samlede tempo vurderes som utilstrækkeligt i forhold til målet om at reducere land- og skovbrugssektorens udledning med 55-65 % i 2030 ift. 1990. Sektoren er præget af en stagnerende drivhusgasudledning fra husdyrproduktion, hvor udledningerne i de kommunale drivhusgasregnskaber har været næsten uændrede siden 2018.

Der er positive tendenser i arealanvendelsen med en øget aktivitet omkring udtagning af lavbundsjord og skovrejsning. Implementeringen afhænger dog i høj grad af frivillig lodsejerdeltagelse og komplekse jordfordelingsprocesser, og der er udfordringer med at prioritere arealer, der kan levere på andre hensyn end dem, der er finansieret via den grønne trepartsaftale (fx biodiversitet og drikkevand). Nye teknologier som biokul og Bovaer er fortsat i en tidlig fase med høj usikkerhed om den faktiske klimaeffekt. Samlet set er kommunerne udfordret af, at handlemuligheder ofte er indirekte og afhængige af både nationale, EU, og globale handels- og rammevilkår. I forhold til udviklingen i fødevarerforbruget på kommunalt niveau er data for begrænset til at kunne sige noget om retningen og tempoet i omstillingen, men det kan ses af kommunernes planer og indsatser at de i stigende grad arbejder med omstilling til mere klimavenlig mad i egne indkøb.

Oplevede udfordringer og barrierer

Kommunernes arbejde med landbrug og arealanvendelse er præget af komplekse barrierer, hvor samarbejdet med lokale aktører (27 %), lovgivning og rammer (18 %) samt finansiering (17 %) udgør de største hindringer. Særligt arealomlægning og udtagning af lavbundsjord beskrives som ressourcekrævende processer, der hæmmes af manglende administrativ kapacitet og tekniske kompetencer. Ift. ændring af fødevarerforbruget mod en mere plantebaseret kost udgør adfærdsskift og manglende erfaring med at stille specifikke klimakrav i udbud væsentlige barrierer. Udledningerne fra husdyrproduktion reguleres via national lovgivning fx gennem nyt krav om brug af metanreducerende fodertilsætningsstoffer, så som Bovaer, men i 2025 opstod udfordringer og bekymringer om Bovaers indvirkningen på dyrevelfærd og -sundhed, som har sat

spørgsmålstegn ved anvendelsen og dermed klimaeffekten af Bovaer. Samlet set betyder disse udfordringer, at mange indsatser fortsat befinder sig i en tidlig fase.

Anbefalinger til kommunernes arbejde med omstilling af landbrug og arealanvendelse

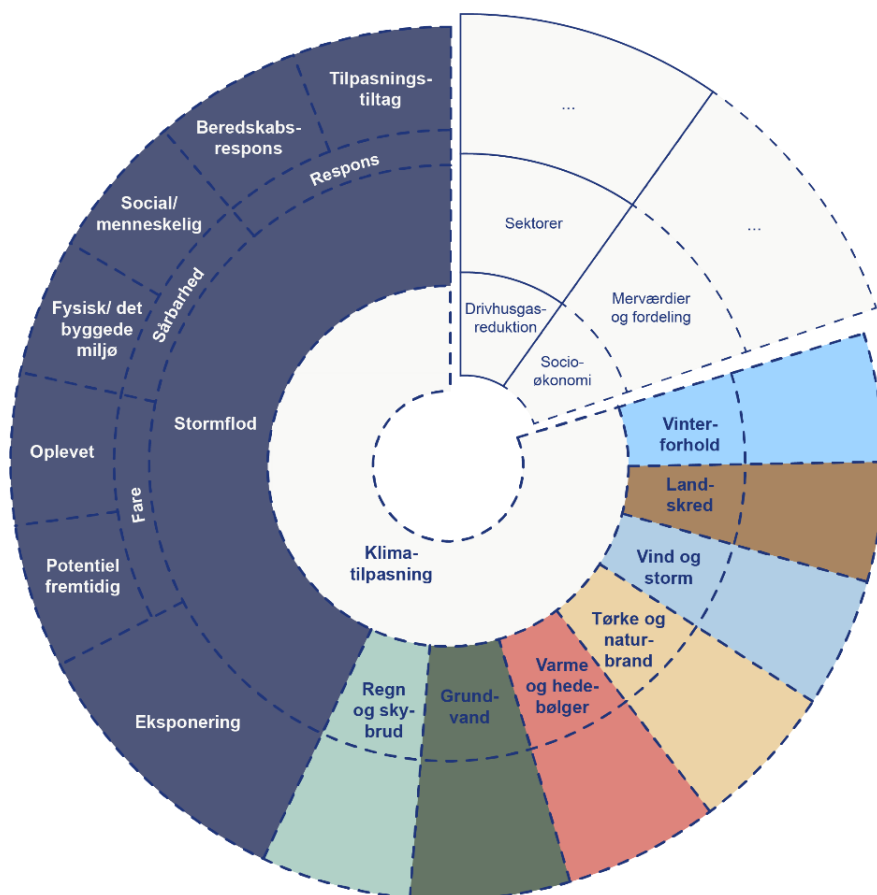
- **Styrk kapaciteten til at drive den komplekse arealomlægning.** Kommunerne bør sikre den nødvendige organisatoriske kapacitet og prioritere ressourcer til dedikeret projektledelse, jordfordeling og tæt lodsejerdialog, så arealomlægningen i muligt omfang kan gøres multifunktionel og omsættes til virkelighed.
- **Indgå forpligtende partnerskaber med landbruget.** Kommunen bør bruge sin faciliterende rolle til at indgå forpligtende samarbejder med landbruget for at øge tempoet. Understøt erhvervets udbredelse af konkrete klimavirkemidler – som fx staldteknologier og gyllehåndtering – gennem lokal videndeling og fælles pilotprojekter og brug samarbejdet til at styrke innovationskraften indenfor landbrugs- og fødevarerektoren til udvikling af nye teknologier og plantebaserede fødevarer
- **Brug indkøbsmusklen til at drive forandringer i fødevarerforbruget.** Kommunerne bør gå foran og bruge deres egen store indkøbsmuskel som løftestang. Opkvalificér medarbejderne til at stille ambitiøse klimakrav i udbud, frem plantebaserede måltider i egen drift, og brug denne erfaring aktivt til at inddrage borgere og lokale aktører i den bredere omstilling.
- **Luk videnshullerne med lokale data og systematisk monitorering.** Kommunerne bør prioritere den lokale dataindsamling og systematisk anvende og videreudvikle eksisterende værktøjer som MARS og Klimaregnskabet.dk til løbende at understøtte beslutninger og følge fremdriften i arealomlægningen.

Status på klimatilpasning

Kommunernes klimatilpasning og den lokale robusthed følges gennem en række indikatorer for farer, eksponering, sårbarhed og respons, der belyser indsatsen mod bl.a. stormflod, skybrud, stigende grundvand samt varme og tørke.

Samlet set er der en høj grad af aktivitet og implementering af konkrete tiltag, men det er fortsat uklart, om tempoet og de valgte løsninger er tilstrækkelige til at imødegå de tiltagende klimaforandringer. Tiltagenes fokus varierer betydeligt mellem de forskellige klimafarer, hvor vandhåndtering fylder mest, mens andre risici oftest prioriteres lavere. Arbejdet påvirkes desuden af væsentlige ændringer i de nationale rammevilkår og lovgivning.

Indikatorhjulet for klimatilpasning inddelt efter klimafarer og indikatorer. Stormflod er udfoldet som eksempel for at illustrere indikatorstruktur og -opbygning. De øvrige klimafarer følger samme struktur og kan udfoldes på tilsvarende vis. Der kan fortsat ikke siges noget om, hvorvidt udviklingen i klimatilpasningsarbejdet går i den rigtige retning og med det rette tempo, da metoden fortsat er under udvikling.

Status på kommunernes klimatilpasningstiltag

Kommunerne har igangsat 245 klimatilpasningstiltag, som i gennemsnit er 42 % implementeret. Sammenlignet med sidste års spørgeskemaundersøgelse er antallet af igangsatte tiltag faldet en smule, mens den del af tiltagene der er såkaldte *prioriterede tiltag* er steget, hvilket kan tyde på en skærpet prioritering af de indsatser, som kommunerne vurderer, er afgørende for at reducere klimarisici. Indsatsen er klart centreret om vandhåndtering, særligt stormflod og skybrud, mens risici som tørke og hede fylder relativt lidt blandt de igangsatte tiltag. Kommunerne er særligt i gang med at implementere større fysiske anlæg (fx diger, bassiner), men også forskellige analyser, screeninger og strategiske planer med fokus på at beskytte mod klimarisici og styrke den lokale klimarobusthed.

Monitorering af oplevede ekstremvejrshændelser

I 2024 indrapporterede 58 kommuner i alt 106 ekstremvejrshændelser, hvilket er et fald fra 368 hændelser i 2023. Det er uklart om dette skyldes et fald i oplevede hændelser eller alene er udtryk for et fald i kommunernes rapportering.

Hvor 2023 var præget af historiske stormfloder, var 2024 i stedet karakteriseret ved at være det næstvådeste år siden 1874. Derfor vedrørte langt størstedelen af hændelserne i 2024 regn og skybrud samt efterfølgende vandløbsoversvømmelser. Konsekvenserne var mærkbare, og over halvdelen af hændelserne (54 %) påvirkede infrastruktur og boligområder. Selvom det kommunale beredskab måtte træde til i 54 % af tilfældene, blev de fleste udfordringer løst lokalt uden behov for ekstern assistance fra det nationale beredskab eller nabokommuner.

De direkte fysiske konsekvenser fylder mest i rapporteringerne, mens indirekte påvirkninger på f.eks. sundhed og sårbarhed fylder mindre. Samlet set afspejler 2024-tallene et år præget af hyppige nedbørshændelser frem for de ekstreme stormfloder, der dominerede det foregående år.

For en væsentlig del af de indmeldte ekstremvejrshændelser, oplever kommunerne at hændelserne kun stemmer delvist overens med analyserne i kommunens risikovurdering. I andre tilfælde mangler der enten helt risikovurderinger eller tilstrækkeligt datagrundlag til at vurdere sammenhængen. Dette understreger, at der er behov for mere systematisk dataindsamling for at koble de teoretiske modelleringer af potentiel risiko med de faktiske oplevede konsekvenser.

Status på udviklingen af et monitoreringssystem for klimatilpasning

Som en del af Klimaalliansens monitoreringssystem pågår der en udvikling af en systematisk metode til monitorering af klimatilpasning. Formålet er at skabe et overblik over investeringer og implementering samt vurdere, om de valgte tiltag reelt reducerer samfundets sårbarhed og eksponering over tid. Dette skal ske ved at koble viden om klimafarer og eksponering med samfundets sårbarhed og respons.

Der anvendes kvantitative indikatorer baseret på data fra offentlige registre, Klimaalliansens spørgeskemaundersøgelser og tætte samarbejder med nøgleaktører og dataleverandører som DMI, Beredskabsstyrelsen, Naturskaderådet og Forsikring & Pension. Aktuelt er metoden mest moden for stormflod og skybrud, da der her findes mest data, mens parametre for temperaturrelaterede hændelser som tørke og hede forventes udbygget i takt med nye dataleverancer.

Etablering af systemet møder dog udfordringer, herunder den lave hyppighed af ekstreme hændelser, som kræver lange dataserier for at påvise statistiske trends, samt en hidtil fragmenteret og ukoordineret dataindsamling på tværs af sektorer. Data fra det fortløbende arbejde med monitoreringssystemet for klimatilpasning er tilgængelig via et [online dashboard](#) og betragtes som et første skridt mod et dynamisk værktøj, der løbende videreudvikles i koordination med relevante aktører, herunder kommuner, vidensinstitutioner (fx DMI) og myndigheder (fx Miljøstyrelsen).

Udfordringer og barrierer for klimatilpasning

Kommunernes arbejde med klimatilpasning hæmmes af forskelligartede barrierer, alt efter hvilken klimafare der adresseres. For oversvømmelsestiltag udgør finansiering, lovgivning og komplekse samarbejder med lokale aktører de største udfordringer. Implementeringen bremses her bl.a. af høje anlægsomkostninger, borgernes modstand mod egenbetaling samt restriktive krav i planloven. Samtidig kan klager fra grundejere forsinke projekter i flere år.

For tiltag omhandlende varme og tørke er den største barriere mangel på interne kompetencer og ressourcer, hvilket gør sig gældende for 37 % af tiltagene. Dette område nedprioriteres ofte grundet tidsmangel eller fokus på mere presserende vandhåndteringsopgaver, og mange kommuner er fortsat i en så tidlig fase, at de endnu ikke har identificeret de reelle hindringer i processen.

Generelt vurderer 70 % af kommunerne, at de mangler de nødvendige kompetencer til klimatilpasningsopgaven, og bevidstheden om deres egne videnshuller ser ud til at være steget markant. Selvom 21-27 % af tiltagene gennemføres uden mærkbare barrierer, udgør manglen på medarbejderressourcer og et utilstrækkeligt datagrundlag for ikke-vandrelaterede risici en gennemgående udfordring for den lokale klimarobusthed.

Anbefalinger til kommunernes arbejde med klimatilpasning

- **Udvid det strategiske risikobillede.** Adressér andre klimafarer end stormflod og skybrud – herunder hedeølger, tørke, storme, terrænnært grundvand og sammenfaldende hændelser – som i stigende grad påvirker både borgere, natur og infrastruktur.
- **Tænk klimatilpasning helhedsorienteret og på tværs af sektorer.** Integrér klimatilpasning direkte i planlægningen for landbrug, byggeri, byudvikling, transport og natur for at undgå suboptimering og skabe synergier.
- **Kobl klimadata med social sårbarhed.** Integrér demografisk data og viden om levevilkår i risikovurderingen, så indsatserne kan prioriteres dér, hvor de menneskelige konsekvenser er størst.
- **Sæt konkrete mål og foretag løbende monitorering.** Opstil klare, tidsbundne mål og etabler systematisk opfølgning med faste indikatorer, så den reelle risikoreduktion kan dokumenteres på linje med CO₂-reduktionerne.
- **Evaluer systematisk på oplevede vejrhændelser.** Kortlæg konsekvenserne efter konkrete storme eller skybrud i samarbejde med forsyningsselskaberne. Brug erfaringerne aktivt til at optimere beredskab og fremtidig planlægning.

Klima Alliancen

Statusrapporten er udarbejdet af CONCITO i regi af Klimaalliancens fælles monitorerings-system med bidrag fra C40.

Finansieret af Realdania

Klimaalliancen er et partnerskab mellem KL og Realdania, med CONCITO og C40 Cities som videnspartnere, der lægger et solidt fundament for kommunal klimahandling i hele Danmark. Klimaalliancen er en fortsættelse af partnerskabet "DK2020 – klimaplaner for hele Danmark".

